

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 3

Olsztyn, Piątek 4 stycznia 1946 r.

Rok III

W walce o morale społeczną

Cały świat odczuwa straszliwe skutki ostatniej wojny. Odczuwa je i Polska. W każdej dziedzinie życia zły powiew wojny utrudnia dzieło odbudowy i normalizacji stosunków.

Trudno jest ocenić, które ze skutków wojny są większe: czy zniszczenia materialne, czy też moralne spustoszenia, które w duszach ludzkich posiada największa w dziejach zawierucha wojenna.

Jedno jest pewne: łatwiej jest odbudować zburzony most, niż duszę ludzką, przeżartą zgnilizną wojenną.

Ten odcinek odbudowy życia w Polsce — odcinek moralności społecznej — wymaga też od nas nie mniejszej czujności, nie mniejszych ofiar i wysiłków, niż odbudowa zniszczonych domów, fabryki i mostów.

Więcej nawet. Odbudowa moralności społecznej stanowi wprost konieczny warunek odbudowy materialnej kraju. Tylko naród, oczyszczony z jednostek, uprawiających to czy inne szkodliwe społeczne, zdolny jest do pracy naprawczej, celowej i sprawnej.

Zrozumienie tej prostej prawdy coraz bardziej — na szczęście — upowszechnia się w społeczeństwie. I to właśnie daje nam gwarancję, że zdecydowana postawa Rządu Jedności Narodowej w walce z nadużyciami i wszelkim szkodnictwem społecznym przyniesie szybkie i tak bardzo pożądane wyniki.

Podjęta walka z tym najgroźniejszym złem społecznym tu, w okręgu Mazurskim, jak i wszędzie na Ziemiach Odzyskanych, posiada szczególne jeszcze znaczenie. Nietylko dlatego, że lokalne warunki sprzyjały wyjątkowemu zakorzenieniu się zła.

W grę wchodzi ponadto prestiż Państwa i Narodu, który tu właśnie zdaje w obliczu świata swój dziejowy egzamin.

Egzamin ten musi wypaść dla nas pomyślnie. To wszystko zaś, co utrudnia zagospodarowanie i odbudowę Ziemi Odzyskanej, co obniża powagę i autorytet Polski — musi być i będzie z korzeniami wyrwane z tej przastrej polskiej gleby. WI M.

Spalano ludzi na rozkaz Hitlera Nowe rewelacje na procesie w Norymberdze

Londyn. 4. 1. (Obsl. wł.) W Norymberdze zajmowano się przesłuchaniem wysokich urzędników SS Otto Olendorfa i Dittera Wislizeni. Olendorf przyznał, że jako szef

ekspedycji do tępienia żydów na Ukrainie i na Krymie wymordował 90 tysięcy kobiet i dzieci. Wislizeni dowodził wyprawą, która wymordowała w samej tylko Jugosławii i

Grecji ponad 100 tysięcy osób.

Do roku 1942 masowe egzekucje odbywały się w rowach, lub rozpadlinach, po roku 1942 na rozkaz Hitlera spalano ludzi w krematoriach.

Obaj oskarżeni zgodnie potwierdzili, że naczelné dowództwo wiedziało o masowych mordach. Zeznaniem Olendorfa i Wislizeniego uważnie przysłuchiwali się wszyscy oskarżeni.

Stalin kandydatem do Rady Najwyższej ZSRR

Moskwa 4. 1. (PAP) Na zebraniu robotników i techników w Moskwie postanowiono przy nadchodzących wyborach do Rady Najwyższej ZSRR wystawić kandydaturę Generalissimusa Józefa Stalina.

Leon Krzycki na audyencji u Stalina

Moskwa 4. 1. (Obsl. wł.) Radio moskiewskie podaje, że przewodniczący Wszechrpańskiego Kongresu w Ameryce Leon Krzycki, wybitny działacz Polonii amerykańskiej, był przyjęty na dłuższej audyencji przez generalissimusa Stalina, w obecności komisarza Mołotowa.

Prez. Truman przemówi przez radio

Londyn, 4. 1. (Obsl. wł.) Prezydent Truman powrócił z krótkiego świątecznego wypoczynku i ma przemówić przez radio o przyszłych pracach ustawodawczych.

Dr. Negrin u min. Bevina

Londyn, 4. 1. (Obsl. wł.) Dr. Negrin, przywódca republikanów hiszpańskich, bawiący ostatnio w Paryżu, ma być przyjęty przez min. Bevina, ze względu na swą znajomość spraw hiszpańskich.

Zastępca Hitlera -- Borman nie zuje Rewelacje wywiadu brytyjskiego

Londyn, 4. 1. (PAP). — Agencja Reutersa donosi, że b. zastępca Hitlera, Marcin Borman, który był przedmiotem poszukiwań w całych Niemczech, nie żyje.

Oficerowie wywiadu armii brytyjskiej ujawnili obecnie szczegóły jego śmierci.

W czasie oblężenia Berlina Borman znajdował się wraz z Hitlerem w bunkrze, zbudowanym przed kancelarią Rzeszy. W bunkrze tym przebywało ogółem 30 osób. Wszyscy oni złożyli przysięgę, że poniosą śmierć przy boku fuhrera.

Jednakże, jak tylko ciała Hitlera i Ewy Braun zostały spalane na dziedzińcu kancelarii, znajdujący się w bunkrze hitlerowcy usiłowali zbiec, posuwając się za wycofującymi się czołgami.

Również i Borman biegał od jednego czołgu do drugiego, aż wreszcie wybuch pocisku urwał mu głowę. Niektórzy z hitlerowców, którzy przebywali w bunkrze wraz z Bormanem, zdołali uniknąć śmierci. Zostali oni później schwytani przez władze sojusznicze i osadzeni w więzieniu. Wśród nich znajduje się szofer Hitlera. Eryk Kempica.

Przedstawiciele Związku Radzieckiego w Komisji Dalekiego Wschodu

Moskwa 1. 1. (PAP). Przedstawicielem Związku Radzieckiego w Komisji dla spraw Dalekiego Wschodu mianowano ambasadora radzieckiego w Waszyngtonie Andrzeja Gromyko.

Noworoczne życzenia Prezydenta K.R.N.

Prezident Krajowej Rady Narodowej ob. Bolesław Bierut składa podziękowanie za nadesłane życzenia świąteczne i noworoczne wszystkim urzędom, instytucjom, organizacjom, stowarzyszeniom, związkom i osobom prywatnym oraz życzy im pomyślnego i szczęśliwego Nowego 1946 Roku (PAP).

B. regent Horthy zwolniony

Czy będzie świadkiem w Norymberdze?

Londyn, 4. 1. (Obsl. wł.) Były regent Węgier, Mikolaj Horthy, został zwolniony spod strażnicy, gdzie przebywał jako ewentualny świadek w procesie norymberskim ze względu na bliskie stosunki, łączące go, jako głowę państwa sprzymierzonego, z przywódcami hitlerowskich Niemiec.

B. regent, który w swoim czasie oficjalnie dał wyraz nieuchronnej

klęsce Rzeszy, znajdował się przed kapitulacją w Niemczech w charakterze zakładnika.

Polacy z Jugosławii powroca do kraju

Londyn, 4. 1. (Obsl. wł.) Między rządem polskim i jugosłowiańskim została podpisana umowa, dotycząca repatriacji 25 tysięcy Polaków, znajdujących się dotychczas na terenie Jugosławii.

Konferencja pokojowa w Paryżu?

Londyn, 4. 1. (Obsl. wł.) Informują tu, jakoby Francja wyraziła zgodę na ewentualne odbycie konferencji pokojowej w Paryżu.

Franco niczego sie nie nauczył

Zarządzenia, które budzą niezadowolenie

Londyn, 4. 1. (Obsl. wł.) W Hiszpanii wywołało żywe niezadowolenie zarządzenie rządowe w sprawie rejestracji ludności.

Instrukcja rządowa domaga się, aby rejestrujący podali w spisach nie tylko tych, którzy mieszkają w Hiszpanii, lecz i mieszkających zagranicą. KOMENTARZ: Informacja o tych, którzy mają stosunki z zagranicą.

W drugim zarządzeniu władze rzą-

dowe zachęcają do donosicielstwa, obiecując zwolnienie zwierząt pociągowych od rekwizycji za wykrycie czterech wypadków ukrywania zwierząt od rejestracji dla celów rekwizycji.

Turcja demokratyzuje sie?

Londyn, 4. 1. (Obsl. wł.) Jak donoszą z Ankary, rząd turecki zezwolił na powstanie nowej partii socjalistycznej.

Odbudujemy zniszczony kraj

Przemówienie ministra Odbudowy na posiedzeniu K.R.N.

W drugim dniu obrad IX sesji KRN min. Odbudowy prof. Kaczorowski wygłosił dłuższe przemówienie sprawozdawcze, którego ważniejsze wyjątki zamieszczamy poniżej.

Na wstępie swego referatu minister stwierdza, że zniszczenia dokonane przez armię hitlerowską dalek wykraczały poza nakazy strategiczne, będąc realizacją zapowiedzi Sauckla, że jeśli kiedykolwiek Niemcy będą musieli opuścić nasz kraj, to nie zostanie tu kamień na kamieniu.

Od chwili rozbiórów ziem polskie były zaniebdywane przez zaborcę. W okresie niepodległości wykonaliśmy poważne prace inwestycyjne, wszakże w porównaniu ze Związkiem Radzieckim i naszymi sąsiadami z zachodu

pozostawialiśmy w tyle. Dzisiaj wyrównać musimy szkody wojenne i zarazem wiekowe zaniedbanie.

Musieliśmy podjąć pracę z miejsca, bez przygotowania, omal że gołymi rękami. W czasie roboty tworzyliśmy plany i gromadziliśmy materiał. W pierwszych momentach pracowaliśmy mało wydajnie, drogo, jednak tylko pozornie, gdyż w rzeczywistości chroniliśmy interes publiczny, chroniliśmy człowieka i jego wartości materialne. Uniknęliśmy strat nieobliczalnych, ponadto rozpoczęliśmy wprowadzać społeczeństwo w rytm pracy nad odbudową.

Mowca przechodzi do osiągnięć odbudowy Warszawy. Odbudowano przeszło 2,1 miliona mtr. sześć. bu-

dyneków, łącznie z pracami w toku cyfra ta podnieśli się do 4,6 miliona mtr. sześć. Wykończono 31 obiektów szkolnych. W szpitalach czynnych jest 3.000 łózek. Zakłady użyteczności publicznej działają. Elektrownia objęła swym zasięgiem 2.310 posesji, odbudowując 104 klm. kabli zasilających. Gazownia oddała do eksploatacji 112 klm. sieci. Wodociągi nawodniły 336 klm. sieci, do której przyłączono 4.198 nieruchomości. Tramwaje użytkują tor długości 33 klm., obsługując 11 linii.

Na ziemiach zachodnich stoimy wobec rzeczywistości, będącej wynikiem kilkowiekowej pracy wrogiej nam kultury, która potrafiła ziemie te dopasować do potrzeb innego układu gospodarczego. Dziś mamy je na nowo związać z naszym państwem. Po raz pierwszy też urbaniści nasi traktować będą mogli Gdynię i Gdańsk jako jedną całość, opartą o deltę Wisły. Na nich ciążyć będzie odpowiedzialność za przebudowę Szczecina, leżącego jak przedtem u ujścia Odry, lecz tym razem razem opartego o zaplecze Polski.

Przewidujemy istnienie prywatnych przedsiębiorstw budowlanych, działalność ich wszakże uwarunkowana będzie podporządkowaniem się wytycznym w zakresie cen, sposobu wykonania i warunków pracy i płacy, ustalonych przez władzę państwową.

Dla zburzonej Warszawy sformulowaliśmy dekret o własności gruntowej. I to jest jedyna dziedzina w budownictwie, w której wprowadziliśmy ograniczenia dla działalności prywatnej. Natomiast w zakresie czystej działalności budowlanej — ciągnie minister — nie zamierzamy forsować inicjatywy publicznej o krok dalej, niż to jest konieczne z punktu widzenia realizacji naszych zadań.

W zakresie budownictwa pierwszą naszą troską jest sprawa utrzymania i remontów budynków istniejących. Na ziemiach dawnych olbrzymia większość budynków należy do osób prywatnych i tych uprawnień nie zamierzamy uszczuplać.

Budownictwo wiejskie, obsługuje potrzeby indywidualnych gospodarstw chłopskich z natury rzeczy opiera się

będzie o ich środki, pracę i ich inicjatywę. Aparat publiczny odgrywać tu będzie jedynie rolę pomocniczą.

Przed wojną w dziedzinie budowlanej zatrudniało gospodarstwo narodowe ok. 200.000 robotników wykwalifikowanych. Obecnie zatrudnienie na naszych robotach nie przekracza 70.000. Robimy starania o reemigrację sił technicznych z Zachodu, organizujemy kursy dla szkolenia majstrów i techników budowlanych, współpracujemy przy rozbudowie szkolnictwa technicznego.

Wobec ważności sprawy gotowi jesteśmy sięgnąć do środków przymusowych. Zrealizować musimy postulat pełnego zatrudnienia. Warunkiem odbudowy jest nie tylko współpraca wszystkich agend rządowych, ale i wprowadzenie społeczeństwa w rytm ciągłej, wydajnej pracy.

W r. 1946 zakończymy prace nad modernizacją całego ustawodawstwa budowlanego.

Zamierzamy rozpocząć budowę nowych obiektów. Będzie to próba wyjaśnienia naszych możliwości technicznych i organizacyjnych. Pokazać chcemy chłopu i całemu społeczeństwu polskiemu wizję przyszłej wsi polskiej, dostosowanej do współczesnych wymagań kulturalnych, a w szczególności gospodarczych i społecznych wsi. Zamierzamy koncentrować nasz wysiłek na obszarach wielkich zniszczeń i tu podejmiemy budownictwo pokazowe i doświadczalne.

Reasumując, minister stwierdza, że zamierzenia nasze na rok bieżący uwarunkowane będą sytuacją na rynku materiałowym. Na odbudowę wsi na terenie Ziemi Zachodnich przewidziane są specjalne kredyty. Łącznie jedną piątą ogółu naszych środków zamierzamy przeznaczyć na wieś.

Przyspieszyć realizację naszych zamierzeń może pomoc zagraniczna. Z radością przyjęliśmy oświadczenie ZSRR w sprawie bezinteresownego przejęcia połowy odbudowy kosztów stolicy. Wkład Polski w sprawę zwycięstwa i rozmiar poniesionych ofiar, uzasadnia nadzieję na pomoc mocarstw Zachodu. Gdy okrzepniemy, spłacimy wszystko.

Na progu Nowego Roku

Zyczenia noworoczne w Belwederze

Po raz pierwszy, po wyzwoleniu wszystkich ziem polskich Prezydent KRN ob. Bolesław Bierut przyjmował w dn. 1 b. m. życzenia Noworoczne w Belwederze.

Na krótko przed godz. 10-tą Prezydent KRN przyjął życzenia od naczelników wydziałów i odpowiedzialnych pracowników Kancelarii Cywilnej z dyr. Biura Prezydzialnego na czele

W tym czasie w salonach Belwederu zaczęły się gromadzić liczne delegacje związków, stowarzyszeń, organizacji politycznych, społecznych, gospodarczych, kościołów poszczególnych wyznań i t. d., które od godz. 10-ej do 12-ej składały życzenia Prezydentowi ob. Bolesławowi Bierutowi.

W czasie przyjmowania życzeń na dziedzińcu belwiderskim ustawiła się kompania honorowa z orkiestrą.

Przed godz. 12-tą zebrał się w Belwederze członkowie Rządu, ministrowie, podsekretarze stanu, prezydent m. st. Warszawy, wraz z Prezydium Warszawskiej Rady Narodowej.

Tuż przed godz. 12-tą przybył do Belwederu Prezes Rady Ministrów powitany hymnem narodowym. Po odebraniu raportu od kompanii honorowej prezes Rady Ministrów został przyjęty na audiencji prywatnej przez Prezydenta KRN.

Następnie przybył naczelny Dowódca W. P., minister Obrony Narodowej marszałek Michał Żymierski w otoczeniu licznej grupy generalicji, powitany hymnem narodowym. Po odebraniu raportu kompanii honorowej, Marszałek Żymierski został przyjęty na audiencji prywatnej przez Prezydenta.

Punktualnie o godz. 12 członkowie Rządu z wicepremierami Władysławem Gomułką i Stanisławem Mikołajczykiem oraz generalicją zebrał się w sali Pompejańskiej, gdzie wkrótce potem zjawił się Prezydent KRN w otoczeniu wiceprezydenta KRN ob. Szwalbego, członka Prezydium KRN Wacława Barcikowskiego, Prezesa Rady Ministrów, ob. Osóbki-Morawskiego, Marszałka Polski Żymierskiego, Dyr. Biura Prezydzialnego KRN, naczelnika Wydz. Prawnego Biura K.R.N. i sekretarza osobistego

W imieniu Prezydium KRN złożyl życzenia Noworoczne Prezydentowi

ob. Bierutowi wiceprezydent KRN ob. Stanisław Szwalbe, podkreślając w krótkich słowach wielki wkład pracy ob. Prezydenta w dzieło KRN, ku chwale Ojczyzny i dobrobytu narodu polskiego.

W imieniu Rządu Jedności Narodowej składał życzenia Premier ob. Osóbka Morawski, oświadczając, iż Rząd Jedności Narodowej będzie nadal realizował dotychczasowe linie polityczne, zapewniające Polsce trwałą pokój, a obywatelom dobrobyt.

W imieniu generalicji, Korpusu Oficerskiego, żołnierzy W. P. składał życzenia Naczelny Dowódca Wojska Polskiego, Minister Obrony Narodowej Marszałek Rola Żymierski, podnosząc, iż zbrojne ramię demokracji polskiej mogło na gruzach Berlina zatknąć sztandary białoczerwone, dzięki mądrej i daleko przewidywującej polityce KRN, która przetrzymała całemu narodowi i wojsku.

Na przemówienia odpowiedział Prezydent KRN ob. Bierut, dziękując wszystkim i wyrażając nadzieję, iż rok przyszedł będzie lepszy i szczęśliwszy dla Polski.

Na kwadrans przed godz. 13-tą zaczęły zajeżdżać na dziedzińcu Belwederu limuzyny z chorągiewkami państw zaprzyjaźnionych. Salę Pompejańską Belwederu zapewniają dyplomaci przybyli, by złożyć tradycyjnym zwyczajem Głowie Państwa życzenia noworoczne.

Za chwilę ma przybyć Prezydent. Dyplomaci ustawiają się do przyjęcia. W pierwszym szeregu stają ambasador ZSRR — W. Z. Lebediew, ambasador Jugosławii — Bozo Ljubovic, ambasador Stanów Zjedn. Amer. Półn. — Arthur Bliss-Lene, ambasador Francji — Roger Garreau, charge d'affaires Wielkiej Brytanii — Robert Hanky. Dalej liczni posłowie nadzwyczajni i ministrowie pełnomocni.

Prezydent Bierut wszedł na salę, poprzedzony przez mistrza ceremonii dyrektora Protokołu Dyplomatycznego MSZ, Adama Gubrynowicza, w otoczeniu wiceprezydenta Szwalbego członka Prezydium KRN Barcikowskiego, Premiera Rządu Jedności Narodowej Edwarda Osóbki-Morawskiego, przepasanego wielką wstęgą Orderu Virtuti Militari Marszałka Michała Żymierskiego, wicepremierów Władysława Gomułki i Stanisława Mikołajczyka, Ministra Spraw Zagra-

nicznych Wincentego Rzymowskiego, wiceministra Spraw Zagranicznych Zygmunta Modzelewskiego, dyrektora Kancelarii Cywilnej Prezydenta, naczelnika Wydz. Prawnego Biura KRN i sekretarza osobistego.

Dziekani Korpusu Dyplomatycznego ambasador ZSRR W. Z. Lebediew wygłosił przemówienie, które zakończył słowami:

„Zyczę osobiście Panu, — Panie Prezydencie, w nadchodzącym roku jak najlepszego zdrowia i najwyższych rezultatów odrodzenia kraju, którym Pan kieruje. Zyczę w nadchodzącym roku szlachetnemu i dostojnemu Narodowi Polskiemu jak najlepszych wyników w dziele odrodzenia kultury i gospodarki. Składam obecnemu Polskiemu Rządowi Jedności Narodowej życzenia najlepszych wyników w rozwiązaniu tych wielkich zadań, jakie przed nim stoją.”

Na życzenie Dziekana Korpusu Dyplomatycznego Prezydent K. R. N. Bolesław Bierut odpowiedział, m. in. mówiąc:

„Zyczenia Panów będą dla nas,

odbudowujących w trudzie tak zniszczoną przez strasliwą wojnę Ojczyznę: wyrazem, że praca i wysiłki nasze powszechnie znajdują pełne zrozumienie i uznanie. Doda to nam otuchy w podjętym trudzie—jak dodaje nam otuchy fakt coraz głębszej współpracy Wielkiej Demokracji Świata nad utrwaleniem pokoju, którego stałość jest gorącym życzeniem całego narodu polskiego“.

Pe oficjalnej części uroczystości Prezydent zaprasza gości na lampkę wina. Marszałek Żymierski w otoczeniu generałów wnosi toast na cześć Armii radzieckiej, amerykańskiej, brytyjskiej, francuskiej, belgijskiej, norweskiej, jugosłowiańskiej, czechosłowackiej i dunskiej.

Po chwili Prezydent Bierut wznosi toast za powodzenie przyjaźni narodów demokratycznych, za powodzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych, którą zabezpieczyła światu pokój na długie lata. Obecni odpowiadają toastem na cześć Prezydenta, Premiera Rządu Jedności Narodowej i Marszałka Polski. W apartamentach Belwederu odbywa się cerele. (PAP)

D Z I E Ń OLSZTYNA

Wystawa pamiątek plebiscytowych nadal czynna

Wystawa pamiątek i druków plebiscytowych z 1920 roku nadal jest otwarta w niedziele, wtorki i czwartki w godz. 9-13.

Wystawa mieści się w lokalu Instytutu Mazurskiego, ul. Emilii Plater 4 (od placu Kopernika).

Podziękowanie

Woj. Komitet Pomocy Zimowej w osobie prezesa ob. Cmeli składa podziękowanie dr. J. Sobolewskiemu, ob. Z. Górnickiemu i ob. A. Baranowi, którzy w noc sylwestrową kwestowali na zabawach i w lokalach na rzecz Pomocy Zimowej.

Zbiórka przyniosła 6.480 zł.

Dzis wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 18:30 krotchwila Wroczyńskiego p. t. „Gwiazdor i kinomanki“ z udziałem Jana Kurnakowicza.

Kino „Polonia“

Film produkcji angielskiej p. t. „Szary Lord“.

W rolach gl.: Margaret Lockwood, Phyllis Calvert, James Mason, Stewart Granger.

Początek seansów o godz. 15, 17.15 i 19.30.

Kino „Mazur“

Film amerykański „Dziewcze z dalekiej Północy“. Początek seansów o godz. 15, 17 i 19.

Współpracuj

z **„WIADOMOSCMIAMI
MAZURSKIMI“**

dostarczając informacji, spostrzeżenia i swoich uwag.

Jak to rozumieć?

Na marginesie z akcji Pomocy Zimowej

Woj. Komitet Pomocy Zimowej w ramach zbiórki funduszy na ten cel wydał nalepki na okna.

Aby rozprowadzić nalepki wśród społeczeństwa, komitet zwrócił się do instytucji, organizacji i związków, aby zajęły się rozsprzedażą nalepek na swoim terenie.

Wszystkie instytucje ustosunkowały się do tej sprawy b. przychylnie z wyjątkiem Izby Rzemieślniczej, której wicedyrektor ob. Szpaderski odmówił współpracy.

Na ekranie

„Szary Lord“

Przeróbka powieści na film jest zwykle przedsięwzięciem niefortunnym. Nie można jednak tego powiedzieć o „Szarym Lordzie“. Film ten z przyjemnością oglądamy na ekranie kina „Polonia“.

Film ma głębsze podłoże psychologiczne, będąc przekrojem środowiska dziewiętnastowiecznej Anglii.

Zrodzone w kastowości ówczesnego społeczeństwa zło, uosobieniem którego jest Hester Shaw – przegrana.

Stan zdrowotny ludności w okręgu Mazurskim, nie jest zadawalający. W okresie letnim szerzyła się epidemia tyfusu brzuszno-głównego. Na wsi dotychczas panuje nagminnie świerzbia, a choroby weneryczne są plagą okręgu.

Władze miejscowe interweniuje u władz centralnych, uzyskują na walkę z epidemiami, dość znaczne kredyty. Od kilku miesięcy na terenie okręgu działa Nadzwyczajny Komisarjat do Walki z Epidemiami. Instytucja ta wyposażona jest w odpowiednie sprzęt techniczny i dezynfekcyjny. Zatrudnia również szereg fachowców: lekarzy, dezynfektorów, sanitariuszy i t. p. Organizowane są również kolumny sanitarno-dezynfekcyjne, które udają się do miejsc, zagrożonych chorobami epidemicznymi, aby likwidować niebezpieczeństwo rozszerzenia się choroby.

Na dobro tej instytucji należy stwierdzić, że w ostatnim okresie liczba zachorowań i wypadków śmierci znacznie zmniejszyła się.

Walka z chorobami mogłaby być bardziej jeszcze skuteczniejsza przy wydatniejszym współdziałaniu społeczeństwa.

Wszelkie choroby zakaźne — jak wiadomo — wywołane są zarazkami (bakteriami), które wnikają do organizmu ludzkiego. Zarazki tyfusu przenoszone są, na przykład, przez wszy. Świerzbia rozwija się łatwo w brudzie.

Musimy nauczyć się żyć w czystości. Musimy zrozumieć niebezpieczeństwo, jakie grozi nam ze strony insektów. Musimy zdać sobie sprawę, że straszne skutki tyfusu, świerzby, czy innych chorób zakaźnych godzą nie tylko w jednostkę, ale — przez dalsze szerzenie się epidemii — całemu społeczeństwu.

Naszym hasłem naczelnym w obecnej chwili winna być walka z brudem. Wszelkie odpadki, nieczystości, śmieci i t. p. na wiosnę gniją i stanowią pożywkę dla bakterii chorobotwórczych.

Już dziś powinniśmy myśleć o kampanii sanitarnej, która oczyści nade-

wszystko miasta. Przerzucanie śmieci z zamieszkałych kamienic do ruin jest pracą bezsensowną i jak najbardziej szkodliwą. Administratorzy domów i nasze gospodynie winny zwrócić baczną uwagę na czystość podwórza i ulicy.

Gdybyśmy zajrzeli na różne kolonie domków podmiejskich, na przykład w Olsztynie, zamieszkałych prze-
ważnie przez repatriantów — rolników

posiadających żywy inwentarz, przekonalibyśmy się, że stan sanitarny tych osiedli znajduje się poniżej wszelkiej krytyki. Czyżby na to nie było rady? Czyżby odpowiednie zarządzenie nie mogło być skuteczne?

W zakresie poprawy warunków higienicznych wsi i miast okręgu Mazurskiego jest wiele do zrobienia. Trzeba wykazać tylko trochę energii, inicjatywy i dobrej woli. (bies)

Zarządzenie o powołaniu Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami

W związku z rozpoczęciem działalności Delegatury Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym w Olsztynie na podstawie Dekretu z dnia 16 listopada 1945 roku o utworzeniu i zakresie działania Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym (Dz. Ust. R. P. z dnia 7. 12. 45 r. Nr. 53 poz. 302) Komisja Specjalna zawiadamia o utworzeniu Biura Skarg w Olsztynie, mieszczącego się przy ulicy Stalina 34.

Jednocześnie Komisja Specjalna apeluje do wszystkich obywateli, mających dobro Rzeczypospolitej Polskiej na uwadze, aby celem zniszcze-

nia działalności niepowołanych i szkodliwych dla dobra Państwa elementów i jednostek zgłaszali do wymienionego Biura Skarg informacje o wszystkich wiadomych im przestępstwach, godzących w interesy życia gospodarczego Państwa, a zwłaszcza o wypadkach przywłaszczenia, grabieży mienia publicznego, albo będącego pod zarządem publicznym, korupcji, łapownictwa, spekulacji i t. z. „szabrownictwa“.

Przewodniczący
Delegatury Komisji Specjalnej
(—) Z. Amster

Wiceprezes Sądu Okręgowego.

Wytyczne kinematografii polskiej

Utworzenie państwowego przedsiębiorstwa

„Film Polski“

W Warszawie utworzone zostało nowe przedsiębiorstwo państwowe p. n. »Film Polski«.

Przedmiotem działalności »Filmu Polskiego« jest: zakładanie i prowadzenie wytwórni filmów; wymiana filmów polskich z zagranicą, zakładanie i prowadzenie teatrów świetlnych, oraz kierowanie przemysłem filmowym i kinotechnicznym.

Ponadto do zadań przedsiębiorstwa należy: stosowanie filmu jako środka informacji, wychowania społecznego i upowszechnienia oświaty i kultury, oraz kształcenie fachowców filmowych.

Zwierzchni nadzór nad działalnością przedsiębiorstwa sprawuje Minister Informacji i Propagandy, w po-

rozumieniu z ministrem Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Prawo kontroli w zakresie finansowym służy Ministrowi Skarbu.

Organami przedsiębiorstwa będą Rada Filmowa i Instytut Filmowy.

Współpraca przedstawicieli nauki literatury i sztuki polskiej oraz trwały kontakt z ośrodkiem kinematografii zagranicą zapewnia nowemu przedsiębiorstwu możliwość postawienia filmu polskiego na właściwym poziomie.

Koncert dobrej muzyki

W niedzielę dn. 6 bm. o godz. 17-ej odbędzie się w sali Klubu Towarzystwa (Pionierów 1) koncert z udziałem pianistki Aliny Janiszewskiej i śpiewaczki Ireny Nawrotówny.

W programie: utwory fortepianowe Bacha, Mozarta, Chopina, Paderewskiego i in., oraz arie, pieśni i piosenki.

Bilety w cenie 10-30 zł. są do nabycia, jak zwykle, w Biurze Koncertowym (Pionierów 3) i w Tow. Muzycznym (Myśliwiecka 10) oraz przed koncertem od godz. 16-ej.

UspRAWNIENIE transport kolejowy —
to zwycięzycy na froncie odbudowy!

Nie przetrzymywane wagonów —
ładowane i rozładowane towary
jak najszybciej!

Do czego służy „sanitarka“?

Miejski wydział zdrowia w Olsztynie nie dysponuje środkami transportowymi do przewożenia chorych. W Olsztynie dotychczas przewozi się chorych ręcznym wózkiem lub saneczkami, co jest nie tylko niewygodne, ale dla ciężko chorych szkodliwe, a przy wysokiej temperaturze, może być nawet zabójcze.

Natomiast jest w Olsztynie, w wydziale gospodarczym województwa samochód sanitarny, ale służy on do innych celów, jako zwykły wóz komunikacyjno-transportowy.

Czy nie można by wydziałowi gospodarczemu przydzielić innego samochodu, a sanitarkę wykorzystać do właściwego celu, jakejemu może dobrze służyć? (f)

Przeciwstawia mu się „sliczna Richmond“, której obcy jest świat obłudy i fałszu, w oparciu o młodego Rokeby, jednostkę zdrową fizycznie i moralnie.

Zdegenerowana arystokracja (lord Rohan) o niskich, brutalnych instynktach, graniczących z obłędem, ustępuje miejsca młodemu, zwycięskiemu pokoleniu.

Film wywiera silne wrażenie, którego nie pomniejszają błędy i niedokładności napisów. Gem.

Stocznia w Ostroldzie uruchamia się

Niezrozumiale marnotrawstwo budulca okrętowego

Ostród, w grudniu. Stocznia i warsztaty naprawcze w Ostroldzie mimo częściowego zniszczenia przedstawiają dużą wartość gospodarczą i użytkową.

Pracownicy stoczni, doceniając znaczenie tej placówki dla odbudowy i rozwoju przemysłu miejscowego na Mazurach, dokonali naprawy maszyn i narzędzi, przystępując obecnie do wydobycia zatopionego statku, który powiększy liczbę statków obsługujących śródlądową żeglugę na Mazurach.

Pobliskie tartaki zapewniają dostarczenie odpowiedniego materiału na budowę krypt i większych łodzi.

Niejasnym jest jedynie ubytek cennego budulca dla stoczni, który tartaki rozprzedają na inne cele.

Fabryka ołówków «Majewski» zakupiła z powyższego materiału około 300 mtr. sześć. tarcicy o długości od 6 do 10 mtr. (świerki i sosny o drobnych słojach, o symetrycznych krzywiznach).

Tęgo rodzaju drzewo, tarte specjalnie dla okrętownictwa, posiada dużą wartość techniczną dla budowy większych jednostek wodnych.

Związek pracowników wodnych w Ostroldzie postanowił m. in. interpe-

lować w tej sprawie u władz, jak również wyjaśnić przyczynę przeprowadzonej obecnie przez Zarząd Wodny w Elblągu redukcji pracowników wodnych.

Prąd

Leon Schiller powrócił do kraju

Do Warszawy przybył z zagranicy znakomity reżyser i teatrolog Leon Schiller wraz z częścią swego zespołu teatralnego, który po zakończeniu działań wojennych objechał skupiska polskie we Francji, Belgii i Holandii. Znany reżyser zamierza objechać główne ośrodki teatralne.

Sport

Młodzieżowy Komitet Olimpijski obraduje obecnie nad sprawą igrzysk zimowych w 1948 r. Jako miejsce, gdzie odbyłaby się przyszła olimpiada zimowa, wysuwają się znana szwajcarską stolicą sportów zimowych, St. Moritz.

13 stycznia 1946 r. rozegrany zostanie pierwszy mecz bokserski między reprezentacjami Warszawy i Gdańska.

Mistrzostwa piłkarskie świata odbędą się przypuszczalnie w Argentynie, dokąd reprezentacje państwowe byłyby przewiezione samolotami. Ostatnie przed wojną mistrzostwa świata w piłce nożnej rozegrano we Francji.

Kurkowska-Spychajowa — wielokrotnie mistrzyni świata w strzelaniu z łuku, po powrocie z zagranicy pragnie wrócić do życia sportowego.

Rozegrany w Paryżu mecz rugby między reprezentacjami Francji i armii brytyjskiej zakończył się zwycięstwem Francuzów w stosunku 10:0 (3:0).

OGŁOSZENIA DROBNE

UNIEWAZNIAM zagubioną legitymację Nr. 22432, wydaną przez Mazurski KOS dla Józefa Szewczuwięcia.

ZAPOWIEDZ, Klimek Czesław Janusz syn Stanisława i Heleny z Pieślaków, urodz. 19.6.1921 w Warszawie, zamieszkały w Licbarku, ul. Pionierów, i Jurczenko Maria Wanda córka Tadeusza i Janiny z Piotrowiczów, urodzona 5.8.1923 r. w Wilnie, zamieszkała w Licbarku, ul. Pionierów, zamierzają zawrzeć związek małżeński. O przeszkodach w zawarciu małżeństwa zawiadomił Urząd Stanu Cywilnego w Licbarku.

Trzeci wysłannik, Wilhelm Zander, współpracownik Marcina Bormanna, został schwytany na drodze z Monachium do Tagersee w Bawarii, w pobliżu granicy austriackiej. Zona jego opowiadała szeroko, że mąż nie żyje. Wilhelm Zander przebywał w Tagersee pod nazwiskiem Paustin. Został on aresztowany po świętach Bożego Narodzenia w małej wiosce, gdzie przebywał w towarzystwie dziewczyny o nazwisku Ilse Unterholzner, która była sekretarką Bormanna do dnia 20 kwietnia r. ub.

Oficer Intelligence Service dodaje, że dokumenty i oświadczenia 3 wysłanników zgadzają się z treścią depesz, wysłanych do Doenitza z podziemnej kancelarii Hitlera. Oficer twierdzi, że Hitler i Ewa Braun zostali pochowani w ogrodzie kancelarii luehrera. Po ich śmierci rozpoczęła się prawdopodobnie masowa ucieczka z podziemnej kancelarii. Jeśli chodzi o Bormanna, to oficer przypuszcza, że został zabity. (PAP).

Drzewo korkowe na Kaukazie

Botanicy, którzy powrócili do Moskwy z inspekcji plantacji korkowych na wybrzeżu morza Czarnego oświadczyli, że prowadzone od dłuższego czasu doświadczenia nad hodowlą drzewa korkowego wypadły pomyślnie.

W roku bieżącym należy oczekiwać pierwszych zbiorów.

NOWE KSIĄZKI

„Janosik“ Jalu Kurka

Na rynku księgarskim ukazał się pierwszy tom powieści Jalu Kurka „Janosik“ p. t. „Sława Głuchaczkom“, będący polską transpozycją mitu o legendarnym rozbójniku tatrzańskim. Powieść Kurka rozgrywa się w latach międzywojennych na tle ówczesnych stosunków społecznych w Żywieckim i jest niewątpliwie jednym z czołowych osiągnięć polskiej literatury powojennej.

Rozpowszechniajcie

Wiadomości Mazurskie

Jeżeli można zaprenumerować „Wiadomości Mazurskie“

Na prośbę licznych naszych Czytelników przedłużyliśmy przyjmowanie prenumeraty na miesiąc styczeń do dnia 10-go b. m.

Prenumerata do końca miesiąca wynosi 35 zł. bez odnoszenia pisma do domów. Prenumeratorzy odbierać będą pismo w Administracji lub w jednym z niżej podanych punktów.

Zgłoszenia na prenumeratę przyjmuje Administracja „Wiadomości Mazurskich“ ul. Sw. Barbary 1 (przy Ryнку) oraz niżej podane punkty kolportażu:

Sklep materiałów piśmiennych K. Pędzich, 11-go Listopada 17.

Firma „Pionier“ ul. 1-go Maja 6.

Kiosk A. Szewczykowski, ulica Stalina, róg Mickiewicza.

Kiosk J. Jasiński, ul. Dworcowa, róg Kopernika.

Kiosk „Bombonierka“ ul. 1-go Maja, róg Inżynierskiej.

Kiosk „Chełmianka“ Z. Szelażyńska, ulica Niepodległości, wprost ulicy Grunwaldzkiej.

O dalszych punktach nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Prenumerata zbiorowa

W celu ułatwienia prenumeratom otrzymywania pisma, Administracja „Wiadomości Mazurskich“ wprowadziła prenumeratę zbiorową w urzędach, instytucjach, przedsiębiorstwach itp.

Zainteresowane zespoły zechcą zgłosić zamówienie na określoną ilość egzemplarzy na dostarczonych przez Administrację pisma blankietach.

Prenumeratorzy, abonujący pismo zbiorowo, otrzymywać będą swoje egzemplarze w miejscu pracy przed godz. 15-tą.

Administracja „Wiadomości Mazurskich“

Ostatnie chwile Hitlera i Ewy Braun

Relacja oficera wywiadu brytyjskiego

Agencja Reutersa donosi, że według oświadczenia najstarszego brytyjskiego oficera Intelligence Service, który wraz z oficerami amerykańskiego wywiadu był odpowiedzialny za wyświetlenie losów Hitlera, ostatnie chwile führera wyglądały w następujący sposób:

W nocy 28 kwietnia Hitler zdał sobie dokładnie sprawę z tego, że nie ma żadnego ratunku dla oblężonego Berlina. 29 kwietnia Hitler poślubił Ewę Braun. O godzinie 4-ej tego samego dnia podyktował on swój testament. Następnie poczynił przygotowania w celu wysłania z Berlina 3 osób, oddanych i zdecydowanych na wszystko.

Otrzymał oni instrukcje dla admirała Doenitza, którego Hitler nazначił w swoim testamencie przy-

dentem Rzeszy i ministrem wojny.

Podczas tych przygotowań Berlin już od 2-ch dni był otoczony przez Rosjan. Wysłannicy Hitlera szli piechotą w nocy, odpoczywając w ciągu dnia. Pó pewnym czasie przybyli do Hannoveru. Przedzierając się przez tereny zajęte przez Rosjan, wysłannicy zrozumieli, iż nie ma żadnej nadziei dostarczenia dokumentów, wobec tego udali się do domów, zatrzymując dokumenty przy sobie.

29-go kwietnia admirał Doenitz otrzymał depesze z wiadomością, że Hitler wyznaczył go swoim następcą i że w krótkim czasie otrzyma pisemne przekazanie władzy. Depesze te wysłał Marcin Borman, 1 maja dr. Józef Goebels, którego Hitler mianował kanclerzem, oraz Marcin Bor-

man dali telegraficznie znać Doenitzowi, iż Hitler nie żyje i że obecnie Doenitz powinien objąć rządę.

Ani Doenitz, ani żaden inny przywódca nazistowski nie wiedzieli nic o dokumentach, wysłanych przez specjalnych kurierów, aż do czasu odnalezienia tych instrukcji w brytyjskiej strefie okupacyjnej. Pierwszym schwytanym wysłannikiem był Heinz Lorentz, który pełnił funkcje oficera łącznikowego pomiędzy sztabem Goebbelsa, a podziemną kancelarią Hitlera. Lorentz został aresztowany przypadkowo. Kiedy rewidowano go w Hannoverze, mały kawałek papieru, wystający z pleców jego marynarki, zdradził, iż w ubraniu zaszyte są dokumenty. Lorentz zeznał wówczas, iż dokumenty te zostały wysłane w 3 kopiach.

Drugi wysłannik, Willi Johann Meier, major Wehrmachtu, został aresztowany w swoim domu w Zagłębiu Ruhry w połowie grudnia.

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. sw. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13.

Administracja czynna w godz. 10 — 14.

Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Spółem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA. 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. (Prenumeratorzy otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.)